

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no

Tlf:

Vår ref: 2012/6028

Deres ref: 09/2355

Vår dato: 02.09.2014

Deres dato: 24.06.2014

Arkivkode: 560

Merknad til forslag til endring i energilovforskriften

Fylkesmannen i Nordland viser til oversendelse datert 24.06.14 angående høring av forslag til endring i energilovforskriften. Samtidig er også veileder for kommunal behandling av mindre vindkraftanlegg gjenstand for høring.

Kort om endringene

Endringer gjelder forskrift av 07.12.90 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1. Denne bestemmelsen lyder pr. i dag:

Konsesjonspliktige elektriske anlegg etter lovens § 3-1 er anlegg med spenning over 1000 volt vekselstrøm/1500 volt likestrøm.

Fordelingsanlegg med spenning under 1000 volt vekselstrøm/1500 volt likestrøm er konsesjonspliktige frem til tilknytningspunkt hos kunde.

Unntatt fra konsesjonsplikten for fordelingsanlegg med spenning under 1000 volt vekselstrøm/1500 volt likestrøm er:

a) kundespesifikke anlegg

b) fordelingsnett som er bygget for å levere kraft fra lokal produksjon til uttakskunder hvor samlet hovedsikringskapasitet ikke overstiger 200 A ved 3 faser og 230 V.

Andre fordelingsanlegg med spenning under 1000 volt vekselstrøm/1500 volt likestrøm kan ved enkeltvedtak unntas fra konsesjonsplikt dersom konsesjon anses åpenbart unødvendig.

I tidligere høringsnotat av 07.12.12 ble det foreslått en konsesjonsgrense for installert effekt på 500 kW for vindkraftverk. Olje- og energidepartementet foreslår nå å øke denne konsesjonsgrensen til inntil 1 MW. Grensen gjelder samlet installasjon i et anlegg og ikke for hver enkelt vindturbin. Det foreslås å begrense antall vindturbiner til maksimalt fem for hvert prosjekt. Det søkes nå å legge til rette for at mindre vindkraftverk, som i dag konsesjonsbehandles etter energiloven, kan behandles av kommunene i henhold plan- og bygningsloven (pbl.).

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen kan i utgangspunktet ikke se at de her foreslåtte endringene vil medføre vesentlige miljøkonsekvenser. Behandling etter plan- og bygningsloven skal, i likhet med konsesjonsbehandling etter energiloven, sikre at miljøhensyn blir ivaretatt og at berørte parter får si sin mening. Videre vil naturmangfoldlovens miljørettsprinsipper, herunder samlet

belastning, legges til grunn i saksbehandlingen uavhengig av hvilket lovverk saken behandles etter.

Den tematiske oversikten i veilederen belyser i tilfredsstillende grad viktige miljø- og samfunnshensyn som kommunene bør vurdere ved utbygging av småskala vindkraftanlegg.

Medvirkning

Det kan oppstå utfordringer med tanke på å se nett- og produksjonsprosjekter i sammenheng. Departementet vurderer imidlertid potensielle utfordringer ved nettilknytninger som begrenset ettersom grensen fastsettes på inntil 1 MW.

Fylkesmannen er også opptatt at det sikres medvirkningsprosesser. Kravet til medvirkning etter pbl. vil imidlertid avhenge av sakstype. Mens det for arealplaner legges opp til en bred medvirkning, er offentlighetens mulighet for innflytelse i ordinære byggesaker og dispensasjoner mer begrenset.

Dette kan by på utfordringer dersom anleggene i all hovedsak blir betraktet og fremmet som landbrukstilknyttet næringsvirksomhet, jfr. Landbruk Pluss, og dermed kun underlegges byggesaksbehandling i henhold til pbl. § 20-1. Her må det dog forutsettes at vindturbiner ikke kan sidestilles med mindre frittliggende byggverk knyttet til drift av jordbruks-, skogbruks- og reindriftsområder som kan unntas søknadsplikt, jfr. pbl. § 20-3.

Erfaringsmessig vil slike «mindre» tiltak reiser spørsmål om dets størrelse og karakter er av en slik art at det kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, og om reguleringsplikten etter pbl. § 12-1 tredje ledd vil inntre. Hva som er et større bygge- og anleggstiltak, er ikke nærmere definert i pbl. Selv et tiltak som ikke i seg selv er så stort, men der virkningene for omgivelsene er omfattende eller usikre, vil medføre reguleringsplikt. Dette vil sannsynligvis være aktuelt for mange av vindkraftanleggene på inntil 1 MW, men ikke nødvendigvis alle. Medvirkningsgraden fra offentligheten vil i stor grad avhenge av om denne plikten utløses eller ikke.

Pbl. åpner for adgangen til å dispensere fra arealplaner, og gjennom etablert og akseptert praksis har planmyndigheten også adgang til å dispensere fra plankrav i de tilfeller planene ikke utløser plikt om konsekvensutredning. Med mindre reguleringen innebærer endringer av kommuneplanen eller områdereguleringsplan, jf. forskriften § 3 bokstav c) og d), og utløser ett eller flere av kriteriene i § 4, vil ikke krav om konsekvensutredning være til hinder for dispensasjon.

Dersom det etableres en praksis hvor mindre vindkraftverk behandles som ordinære byggesaker, og evt. dispensasjonssaker, vil dette ansees å være noe uheldig sett i lys av at dagens saksbehandling etter energiloven hvor offentligheten er gitt gode muligheter for innflytelse. Det eneste som etter plan- og bygningslovens saksbehandlingsregler sikrer tilsvarende medvirkning som tilfellet er for behandlingen etter energiloven er arealplanmessige avklaringer. Vi viser i denne sammenheng til hovedkriteriet for reguleringsplikten i Ot.prp. nr. 51(1987-88) s. 53, et kriterium som også ligger til grunn for tolkningen av reguleringsplikten i gjeldende pbl. § 12-1:

«Hovedkriteriet for reguleringsplikten må være om tiltaket i seg selv eller de konsekvenser det kan gi, vil fremkalle vesentlige endringer i det bestående miljø, eller utløse behov for andre tiltak mv. som samlet kan gi større virkninger. Dette kriteriet

må kombineres med hensynet til å gi offentligheten adgang til å gjøre sine synspunkter gjeldende før endelig beslutning om tiltakets gjennomføring treffes. (...)».

Det vedlagte forslaget til veiledning for kommunal behandling av mindre vindkraftanlegg trekker ikke opp klare retningslinjer for hvordan kommunen bør behandle slike saker. Innledningsvis i veilederens punkt 2.1 fastslås det kun at mindre vindkraftanlegg alltid vil være en byggesak, men at det kan være aktuelt med avklaring i kommuneplanens arealdel og gjennom reguleringsplan(er).

Vi stiller med bakgrunn i det forannevnte spørsmål om ikke det bør være en forutsetning at den brede medvirkningsprosessen som følger av konsesjonsbehandlingen etter energiloven også bør gjelde for behandlingen etter pbl.

Med hilsen

Hill-Marta Solberg

Tore Vatne
fung. fylkesmiljøvernssjef